

ALBINA

REVISTĂ ENCICLOPEDICĂ POPULARĂ

APARE ÎN FIE-CARE DUMINICĂ

Abonament, pe an în țară Lei 5 | Abonament, pe an în străinăt. Lei 8
 » » 6 luni în țară. » 3 | Un număr 15 bani

Manuscrisele nepublicate se ard.

COMITETUL DE REDACȚIE:

P. Barbovicioanu
G. Rădulescu-Motru
G. Oogbuo
I. Otescu
P. Dulfu

G. Adamescu
V. S. Moga
N. Nicolaescu
Const. C. Popj-Tașcă
Gr. Teodossiu.

Redacția și Administrația Str. Mântuleșa, No. 9.

S U M A R:

Ión Kalinderu, Starea agricolă și Sătenii. — O călătorie prin deșert. — *A. Pann*, Țiganul. — Norvegia. — *N. Rădulescu-Niger*, Finul lui Vodă. — *Mateiu M. Fotino*, O excursie arheologică. — *Gheorghe Adamescu*, «Biblioteca lui Rîurénu.» — *V. Colez*, Transplantarea arborilor. — *Irimia Popescu*, Hrănirea purceilor după înfărcare. — Cămătarii. — *Dumitru Marsi*, Léc duhovnicesc. — *I. Halippa*, Moravurile Basarabenilor din ținuturile Chișinăului sau Orheiului. — *A. Scripcă*, «Ajutorul.» — *A. D.*, O vinătoare. — *Grigore Predescu*, Macul. — *N. Bibiri*, Practica valoréză mai mult de cât teoria. — *După Lessing*, Mărul pădureț. — Serbării de 10 Maiu. — *Ilie C. Popescu*, O excursiune interesantă. — *Th. Zaharescu*, Apucătura sau înțepenía. — Adrese către redacție. — Posta Administrației.

Ilustrațiuni: O călătorie prin deșert. — Un băiat și o fată din Norvegia. — Sanie trasă de reni.

PENTRU PREMII

Anul trecut, un însemnat număr de d-ne și d-ni directori de licee, gimnasii, externate și școle profesionale de fete, ca și mai toate prefecturile și primăriile din țară, ne-au luat revista pentru a se împărți ca premii. Fiind siguri de aceeași încurajare, oferim colecția anului I a revistei noastre, coprinzând peste două mii icóne, pe lângă un variat și bogat material, legată frumos, cu prețul de 6 lei volumul. Anul I, împărțit în 2 volume, a 3,50 volumul.

Este cea mai nemerită carte ce se póte oferì elevilor și rugăm pe amicii revistei a adresà cererile însoțite de cost, administrației noastre, str. Mântuleșa 9, primind franco la domiciliu volumele comandate.

Administrația revistei póte asemenea procurà și întâia jumătate a anului al II-lea în fascicule, cu costul abonamentului, adică 3 lei, iar legată cu 4 lei.

Rugăm a ni se face cunoscut din vreme pentru a putea satisface toate cererile.

Starea agricolă și Sătenii

D. I. Kalinderu, administratorul domeniilor Coronei, a adresat agenților acelei administrațiuni o nouă și foarte importantă circulară, pe care o dăm aci:

Domnule agent,

V'am trimes la 12 Maiu a. c. o circulară, prin care vă ceream a lua mai multe măsuri în vederea secetei ce ne bântue și a lipsei de nutreț. Nu mă îndoesc ca ați executat-o cu zel și cu tragere de inimă, de ôre-ce eră în joc buna stare a populațiunei noastre rurale, în mijlocul căreia trăiți și ale căreii nevoi le cunoșteți bine.

Am avut însă de atunci părerea de rău de a constată un fapt trist, acela că țaranii nu se grăbesc de a profita de buna noastră voință și de sfaturile ce le dăm pentru a face provisiile de frunzar, ca ast-fel să pôtă să scôtă vitele din iarnă. Intrebuințarea frunzarului la hrana vitelor e din fericire o măsură cu totul escepțională, așa că sînt scusabili sătenii cari din lipsă de experiență în această privință, nu au tötă încrederea în această resursă, sau nu se grăbesc a recurge la ea, pentru că tot mai speră într-o îndreptare.

Țăranul nostru e fatalist și resemnat. Tăria și felul simțului său religios îl fac să primescă, fără a cărti, nenorociri cari, după convingerea lui, vin de-a dreptul de la Dumnezeu. De aceea, nu numai că nu ia inițiativa de a se apăra în contra unor stări de lucruri cari îi aduc cele mai grele sdruncinări, ci privesce aproape ca o lipsă de încredere creștinescă în Pronie, luarea măsurilor ce i se recomandă.

Vă amintesc și de astă dată, ca și în atâtea rînduri anteriore, că trebuie să combateți la tot momentul și pe tôte căile, tendința moștenită a populațiunei rurale spre fatalism, și a deștepta pe cât se pôte spiritul amorțit de rezistență și de prevedere, fără care nu pôte să fie mântuire economică, căci fatalismul e credința cea mai tristă și cea mai funestă care se pôte răspândi printre ômeni. Într'adevăr, ce ȃice fatalismul? El ȃice că totul e prevêdut în această lume, că orî-ce eveniment, orî-ce fasă a vieței omenirei și a vieței omului în parte, e hotărit de mai nainte în chip nestrămutat, că nimeni nu pôte scăpa de sôrta sa nici prin

bărbăție, nici prin vre-o încordare a minței sau a corpului, că ori-ce rezistență la această hotărîre de sus, e zadarnică și de mai nainte condamnată la neisbîndă, așa în cât nu-î rămîne omului de cât să aștepte cu brațele încrucișate și cu mintea paralizată ceea ce a hotărît în privința sa necesitatea cea neînduplecată.

Credința această, stavilă a orî-cărui progres, ar asemîna omul cu planta, cu piatra; ea e o adevărată sinucidere neexplicată, e nepiosă, mai mult, e o insultă pentru Dumnezeu; căci nu recunoște și disprețuiesce toate bine-facerile ce ne dă pe fie-care di. Ea e otrava popórelor, cari nu pot trăi de cât prin acțiune, prin energia corpului și spiritului, și acolo unde ea domnesce, e nenorocirea celor cari i se închină, căci rămân din cauza ei în întuneric și cad în pieire fizică și intelectuală.

Datoria d-vóstră, domnule agent, este de a combate această doctrină rău făcătoare, de a slăvi bine-facerile muncii, căci ast-fel se va îndreptă starea clasei rurale. Nu se póte pune îndestulă grabă în îndeplinirea acestei datorii; orî-care ar fi sarcina ce luăm asupra noastră, chiar dacă la început nu e potrivită gustului nostru, trebuie să facem cu pasiune ceea-ce facem. Trebuie să ne interesăm de munca noastră pentru ca să ajungem la isbîndă. Ca Dumnezeu să-l ajute, omul e dator mai întăi să se ajute el însuși, cugetînd și muncind, căci e făcut pentru activitate și muncă. Veți găsi în această privință considerațiuni de desvoltat în chip familiar în cuvîntările mele despre *bine-facerile muncii și minunile muncii*, care le aveți în colecțiunea d-v.

Noi trebuie însă să facem mai mult încă, căci administrațiunea Domeniului Corónei n'ar fi la înălțimea menirii ei de ocrotire căldurosă a țărănimei române, dacă ar privi cu nepăsare sau ar combate numai cu cuvinte inerția ce opun din simplă necunoscință de cauză tocmai cei interesați.

Nici odată n'a fost prilejul mai priincios și tot odată mai imperios de a luptă în contra inerției, de cât acum, când situațiunea agricolă e așa de rea.

Datoria cea d'întăi și cea mai urgentă a tuturilor celor-ce fac parte din clasa dirigitóre este de a lumina pe țaran.

Starea agricolă din vara acesta e una din cele mai îngrijtóre din câte am vedut în cei 33 de ani de când sînt

în viața publică. Vorbesc ca martor ocular, după numeroase constatări ce am făcut ȃilnic.

Nu veți lipsi, dar, a întrebuița cât mai neîntârȃiat tóte mijlócele de convingere pentru a ajunge la rezultatul dorit și vė veți servi de ascendentul moral ce vė dă calitatea dv., pentru a întruni sãtenii și a-ĩ conduce sub direcțiunea dv. personală la lucru, pentru a adunã frunzare.

Pentru acėsta, veți cere și sprijinul moral al preotului și invėțãtorului, cari sciũ cã lor li se cuvine sã arate calea binelui și adevėrului iubiților lor consãteni și cu cari sciũ cã sînteți în perfectă armonie. Nu mė îndoesc dar cã ei vė vor da cu drag tot concursul lor, așã în cãt vor convinge pe țaranii de caracterul folositor pentru ei, al mėsurei ce recomandăm.

În tot timpul acestei lucrãri, veți asista în persónã saũ veți avea grijă sã fie de fațã un om de încredere, nu atãt pentru a preîntãmpinã abuzuri cari sînt convins cã nu se vor face, cãt pentru a stimulã zelul locuitorilor și a le explicã bine marele folos ce vor trage din proviziile ce fac acum în pãdurile nóstre. Cãnd s'ar întãmplã sã întãlniți în acėstã operã de prevedere o prea mare rezistențã, care nu se mai póte învinge cu îndemnãri, sã tocmiți ómeni pentru ca sã facã pe cheltuiala acestei administrațiuni provisiunii de frunzar, și mai târȃiũ, cãnd vor simți nevoia, locuitorii vor veni a cere ajutor și vor aprecia prevederea nóstrã.

Așã s'a fãcut la domeniile Corónei Gherghița și la Co-cioc, unde am fost. În acest din urmã cas însã, pentru ca sã se fixeze bine rolul nostru, veți cere îndatã sã se facã un proces-verbal în regulã la primãrie, de refuzul locuitorilor și veți trimite la cancelaria centralã o copie autenticã de pe acel act.

Trebuie în tot cazul sã ne grãbim, mai întãiũ pentru cã se scie cã anii de secetã sînt și anii în cari se înmulțesc omizile cari distrug trunzele. Nu trebuie sã uitãm de asemenea cã frunzele arborilor pe mãsura ce înaintėzã stagiunea, perd o parte însemnatã din valórea lor hrãnitóre, lucru cu atãt mai dãunãtor, cu cãt chiar cãnd sînt luate în momentul cel mai priincios, sînt mai puțin hrãnitóre de cãt finul.

Veți supraveghea de asemenea cu grije uscatul, legatul

în mănunchi, uscarea parțială și așezarea frunzarului spre păstrare într'un loc unde nu prinde mucigaiu.

Știți că în Franța când s'a recurs la 1893, tot în urma secetei, la acest mijloc, frunzarul s'a presărat cu sare când s'a dat vitelor, pentru că așa îl mănâncă cu mai multă poftă. Veți da țăranilor și această deslușire.

Pină la terminarea acestei operațiuni, îmi veți raporta la sfirșitul fie-cărei săptămâni, de mersul ei. Nu uitați că punem cel mai mare preț pe îndeplinirea acestor măsuri, precum și pe cultura meiului acolo unde culturile sînt cu desăvîrșire compromise. În toate vizitele și inspecțiile ce voi face vara acêsta, prima mea grijă va fi de a mă asigura din propria mea cercetare, despre ce au făcut sătenii pentru a garanta întreținerea vitelor lor de muncă, și despre mijloacele ce au de a face în condițiuni bune viitoarele semănături de tîmna, pentru ca cu ajutorul lui Dumnezeu, un an bun să vie să îndrepteze suferințele din ăst an, ale iubitei noastre țări, ceea ce este cea mai vie dorință a Maiestăților Lor Regele și Regina, cari simt cu inimă de părinte bucuriile și întristările agriculturului român.

Ion Kalinderu.

Administrator.

O călătorie prin deșert

Lorile dimineții se revarsă peste deșert.

Caravana înainteză în șir lung, îndreptându-și pașii după sunetul monoton al fluerului. Cămilele sînt încărcate cu povară de mărfuri.

Pe ele șed Maurii cu turbane și cu mantale pestrițe, înarmați cu pumnale și cu săbii. Pe lîngă cămile merg sclavi negri. Înainte călăresce un Arab ocheș, cu fața uscățivă, stăpînul caravanei.

Glóta pestriță este împresurată de un nor de praf. Iată acum și sórele se arată la orizont și caravana își întorce fața către dînsul spre rugăciune. Arșița sórelui arde din ce în ce mai mult; tălpile picioarelor rănite dor; membrele obosesc; o sete ardătoare îngrozesce pe toți.

În lung și în lat nici rîu, nici verdeta, nici un

tufiş. Caravana înainteză pe cărarea cea ferbinte, fără de umbre. Dar iată, că departe, din deşert se aude un murmur de isvor. Cămila îl simţise de departe, şi îşi grăbi paşii înainte, iar după dînşii înainteză în paşi repezi întréga caravană veselă.

De o dată vitele se opresc şi se ridică în două picioré de bucurie. O rađă de veselie strălucesce pe feţele tuturor. Ajung la locul dorit. Tótă caravană se aşedă într'un cerc; isvorul înveselesce pe toţi: pe ómenii şi pe vite.

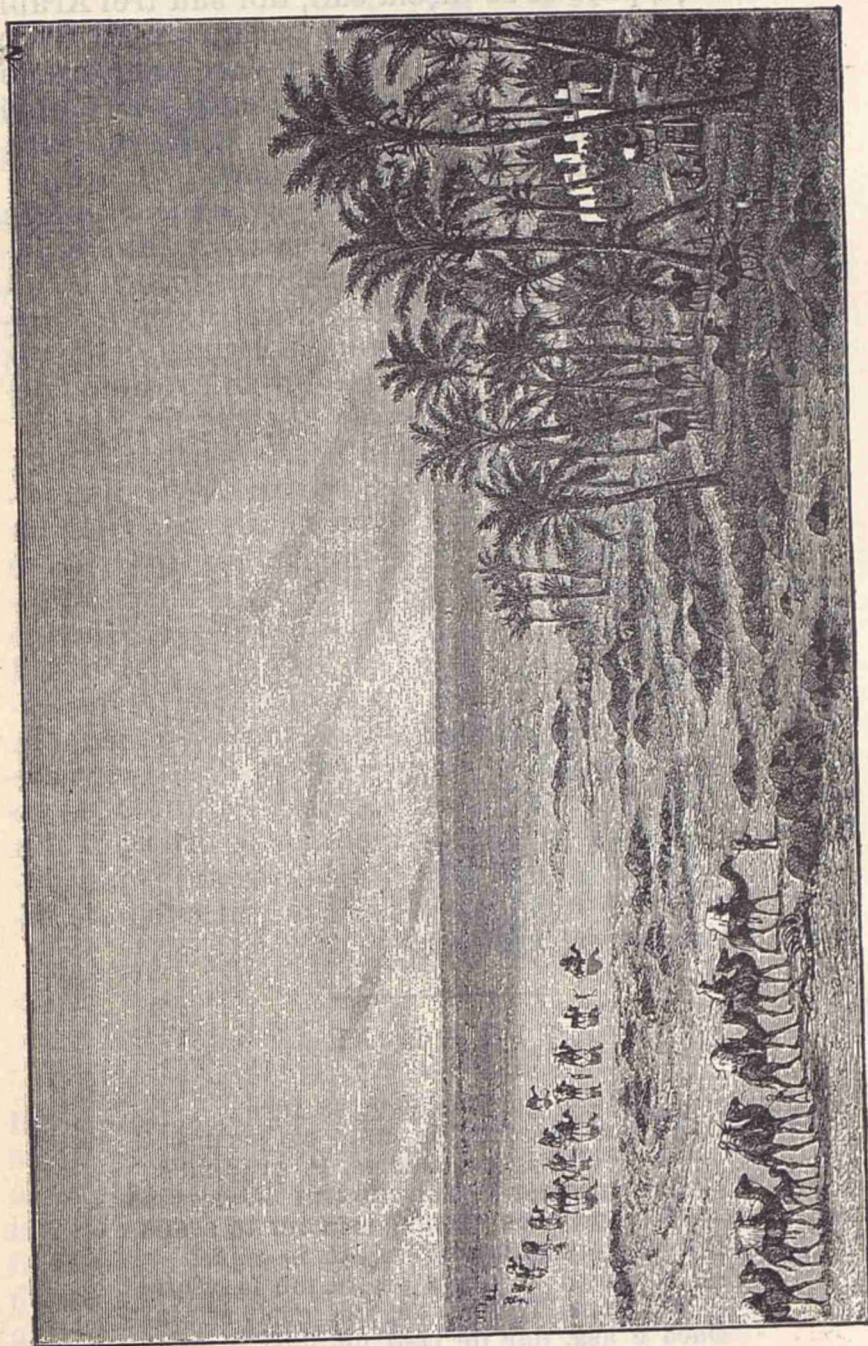
Ómenii întind corturile şi-şi pregătesc aşternutul pentru nópte. Câte-vă crengi de spinii şi gunóie de la cămile slujesc drept lemne şi cărbuni pentru foc. Apa din burdufurile prospét umplute le priesce de minune. Câţi-vă Arabii coc într'o strachină de lemn, un fel de pâine, făcută din făină de bob, în formă de turte subţiri şi rotunde, pe cari le bagă în nisip înfierbîntat, le învelesc şi le lasă acolo pînă se coc. Abia le scot din nisip şi toţi se strîng pe lîngă turte şi mănîncă din ele pe întrecutele şi beau lapte de cămilă.

O roşată ca de văpae se întinde pe cer şi pe faţa nisipului; sórele a apus.

Scurtul amurg dispăre repede şi luna îşi răspandesce lumina gălbuie peste întinderea tăcutului deşert. În cort e nópte. Caii nechéză, cămilele sbiéră, focurile fumegă, lumina lămpii luceşte prin pînza vărgată a cortului. În sufletul celor-ce se odihnesc trec rînd pe rînd speranţe dulci pentru o viaţă mai liniştită şi dorul de patrie, de familie, pînă ce osteneala le aşedă capul înfierbîntat pe scaun, care acum ţine loc de pernă.

Afară, Arabii ócheşii în mantale albe se strîng în jurul flacării roşietice a focului. Unii dorm, alţii îşi spun basme orii îşi povestesc aventuri, despre caravanele atacate, orii despre jafurile făptuite asupra călătorilor.

Un străin nu se simte de loc bine între dînşii, de şi după ce-şi primesce plata pentru călăuzirea şi apărarea caravanéi, aceştia sînt cei mai siguri şi cei mai de încredere ómenii.

O călătorie prin deșert.

Dimineța, pînă ce se înșelă caii, doi sau trei Arabi smulg pari de la cort, scutură parul care servește ca stîlp, și pînza întinsă departe, care acoperise o familie întregă de călători, alunecă, cade și se adună la pămînt ca un sul mic. Un Arab îl ia sub subțioră și-l atarnă de șeua cămilei sale.

În urma lor, nu rămâne pe locul unde cu puțin mai înainte se aședase ca într'o casă o familie întregă, de cât un foc mic, părăsit, care încă fumegă și apoi se stinge la sora. Când totul e gata: burdufurile pline cu apă prospătă, corturile ridicate, cămilele cu poverile pe spinare, din nou răsună flueratul mai vesel și călătoria se urmează înainte.

Trec săptămîni. O pustietate se pierde într'alta. Țile fierbinți urmează după nopți reci. Totă ziua călătorul obosit merge în umbra cămilei, care se întorce către dînsul și-i linge mîna. Burdufurile se golesc, țilele se fac tot mai ferbinți. Pașii călătorilor schiopătează. Acum cămila credincioasă devine mîntuitorul stăpînului său. Cu sîngele său bietul animal răscumpără viața stăpînului său. Prin deschiderea unei vine primește dînsa mórtea. Sîngele, care țîșnește afară se adună în vase și servește ca bêtura stăpînului ori ca mîncare, după ce se fierbe și se îngroșe. Apa limpede ca cristalul din stomacul ei récoresce pe cei însetați, cari prind putere și ast-fel ajung la verdele mal al mării de nisip: la ținta călătoriei lor.

ȚIGANUL

Un Țigan o dată a intrat să fure

Cînd iată stăpînul în mîni c'o secură.

— Ce cauți, țigane, îi dîse, în grădină?

— M'a aruncat vîntul, nu sînt eu de vină.

— Te-a aruncat vîntul? asta nu te scapă,

Dar ce cată ghiara-ți înfiptă în cîpă?

— M'apucaî de dînsa să nu mă ia vîntul.

— De géba, Țigane, nu ți-ai găsit sfîntul!

Dacă e așa, dar de ce-ți umpluși traista?

— Apoi, Românico, veđi asta e asta!

A. Pann.

NORVEGIA

Norvegia e aproape în întregime muntosă și deluroasă; Suedia din contră e mai mult formată din platouri și șesuri, mai ales la Sud.

Mulțimea lacurilor, cari curg în cascade sgomotoase, râurile limpezi, cu malurile lor strâmte și scobite, precum și numeroasele stînci de granit răsturnate în mijlocul unor lunci productive, dau acestei peninsule o priveliște din cele mai frumoase. Nu mai puțin atrăgătoare sînt cîstele ocînului, stră-

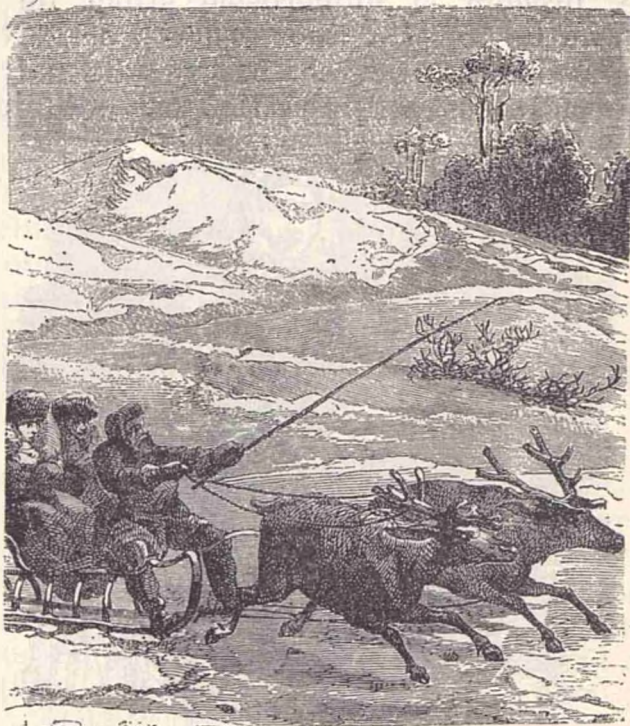
Un băiat și o fată din Norvegia.

bătute de mii de golfuri adînci, cu maluri prăpăstiöse și singuratece, numite *fiorduri*. Multe din aceste fiorduri înaintăză în uscat pînă la 200 km.; iar lărgimea lor atinge abiă 100 m.; adîncimea lor însă e fôrte mare. Malurile lor stîncöse, cu înălțimi de sute de metri, care adesea se pierd în zare, sînt acoperite cu ghețuri, sau cu păduri de brađi.

Spre Nord și în vecinătatea mării, clima este asemănătoare cu a țării năstre, din țilele de tómnă; iar

spre mijloc și în părțile muntose sînt ierni foarte gerose. Vînturile de Sud și de Sud-Est, precum și vecinătatea mării îndulcesc clima și fac ca ținuturile de Miază-zi să fie foarte productive.

În Nordul depărtat al peninsulei sînt numai două anotimpuri: o vară căldurosă de câte-vă luni și o iarnă lungă și foarte gerosă. Acolo în lunile de vară

Sanie trasă de reni.

natura lucrăză iute și bine: zăpada se topesce și curge în torente repezi, sub puterea razelor soarelui care se arată drept deasupra capului; câmpia se vede mai întâiu goală, apoi verdeța mijesce și cresce, îmbrăcând pămîntul: puținele cereale și legume se coc în grabă. În acea vreme, zilele verii sînt de câte $20\frac{1}{2}$ césuri; iar trecerea de la o zi la alta se face aproape pe nesimțite. Un vînt înghețat, care usucă totul, prevestesce venirea iernei și în curînd zăpada acoperă totul și un întuneric mare se întinde peste întregul ținut. Omeni, animale și pasări

sînt cuprinși de toropela somnului; iar apele staū ascunse sub o ghiață grosă de la 4—5 metri. In vremea acestor lungi nopți se arată adesea un fenomen numit *aurora boreală*, care preschimbă ghețurile în palate fermecate, cu bolți și cu scări strălucitoare. Intunericul slăbește încă la razele lunii care aruncă o lumină alburie In aceste ținuturi curioase de vĕdut locuiesc Laponii.

Suedezii și Norvegienii sînt înalți și puternici; au fața albă, ochii albaștri și pĕrul gălbuiū. Ei sînt omenī muncitorī, inimoși și cumpătați. Primesc cu plăcere pe străini și au milă de nenorociți. Asemenea își iubesc patria cu căldură. Când se supĕră însă, sînt iuți și rĕsbunători.

Laponii din nordul peninsulei sînt scurți la statură și cu trupul cam încovoiat. Aū fața ososă și ruginie.

FINUL LUI VODA

Cum Nistrul se revarsă adesea orī din ploī,
Așā acum Tătarii...
Pe cai de prin pustiuri năvală vin, puhoiū,
Moldova să o trecă prin foc și jaf, — tâlharii!

E tînăr Ștefan Vodă, abia pornit la drum
Pe căile Domniei,
Dar El pe toți dușmanii și-ī știe bine acum,
In orī ce vreme gata să puie piept urgiei...

De neam iubirea sfintă e cārma minței lui;
Mărirea țării, țintă;
Credința lui, tărie vĕdită orī și cui;
Nădejdea lui, în oște, în arc, topuz și flintă.

De stavilele-acestea în tótă firea lor
Tătarii se loviră:
Veniră nor de pradă și peste Nistru nor
Făcut fâșii de sânge în vînt se risipiră...

S'au dus... Dar Ștefan Vodă s'ascunde'n codru'ntins
Căci iarăși pōte norul
Năvalnic să se întōrcă, de rĕsbunare-aprins:
Omorului, în cale, El vrea să pue-omorul!

In inima pădurei se face un huceag,
 Și'n gura lui zîmbesce
 A lui Hociung colibă. Hociung, în veci pribeag
 La luptă, dă pe-acasă cu praștia, firesce.

Hociung mi se strecoră, când cei-l-alți, răsleț,
 S'aședă cete-cete,
 Și fuga ca să-și vadă nevestă, cuibuleț,
 Și dulce să-și desmierde pe cele două fete.

E ți de primăvară: huceagu-î luminos,
 Coliba strălucese;
 In pragu-î stă voinicul și flueră voios,
 Iar inima în pieptu-î de dragoste svîcnesce.

O clipă, și mici brațe o salbă-î fac de zor,
 Iar două guri de miere
 Îi spun o veste bună că au un frățior
 Adus de-o zîină mândră... Ce glas de mângâiere!

Ce veste minunată! Voinicul se făcù
 Săgeată în iutelă,
 Și noul fraged mugur la sînul lui stătù
 Lumină ce nu are alt sémân la ivelă...

Atunci un óspe cată ivindu-se în prag,
 Cerënd un pic de apă...
 Ostașul vine, 'n brațe cu mugurul lui drag;
 Pe chip respect, uimire și témă i se sapă.

«Măria-Sa!» șoptesce. «Să ierbar, Măria-Ta»,
 Că m'am dosit o clipă;
 Dar uite bucuria ce Domnul îmi păstră...
 Și tabăra e-aprópe; și'ntorce-m'oiú în pripă.»

— «Aicea nu e Vodă, ci omul ostenit:
 Dă-mi apă, că mi-e sete...
 Și de-î băiat, copilul, să fie preursit
 Să lupte pentru țară cu dor... Noroc, băete!»

Din donița curată bea apă de izvor
 Și apoi voios grăesce:
 «Să scii că ți-s cumătru, viteze luptător:
 Am să-l botez chiar mâine...» Și Vodă se pornesce.

A doua ți Tătariî ca frunđa năvălesc,
 Dar tot ca frunđa'n tómnă
 De vîntul vitejieî lui Ștefan să pălese
 Și pier, — căci pretutindenî li-î numai mórtea Dómnă.

Iar în huceag se încinge, în fața a miî ostași,
 Voiósă cumetrie,
 Căci Ștefan Vodă, — nașul cumpliților vrășmași,
 E naș odraslei care răsare în vitejie...

A spicuit el, grâul, în două-zeci de veri
 Pe câmpuri îngrășate
 Cu leșuri de-alte neamuri; pe capete, mulți peri
 S'aũ înfrățit cu ninsul din ierni înfricoșate;
 Când iacă lingă Vodă, în Iarnă-acum și el,
 Cu bradu 'n Iarnă însă.
 Un puiũ de șoim, 'nalt, sprinten, și tras ca prin inel,
 Își ține ochii ageri și-n ei cerbicea strânsă...
 El pavază se face lui Vodă 'n luptă grea
 Când Turcii vin ca spuza...
 El vultur se aruncă, dobórá cât nu vrea,
 E rece cum e mórtea și risu-i bate buza...
 Cum óre 'n vitejie n'ar fi neintrecut?
 Ursit de-un suflet mare,
 Crescut la plug și-n codru, de-un Domn la sîn ținut,
 In luptă, din pruncie, cu aprigele fiare!
 Și Vodă îi închină adînc prieteșug,
 Iar pe suișul vremei
 Spătar ajunge, finul... Hociung, ori alt-fel, cheme-ĩ,
 Aceștia-s boerii: și-n óste, și la plug !...

N. Rădulescu-Niger.

O EXCURSIE ARCHEOLOGICA

e a fost prin România acum 18 sute de ani, cine cu siguranță ne pòte spune?

Contemporanii de pe acolo vremuri și cărți nu sînt; apoi chiar de ar fi, cine ne încredințază că ele relatează curatul adevěr? Cine ne încredințază că autorul lor un a vărít nimic din patimile lui, nimic din interesele carí orbesc sármana omenire?

Lipsa cărților și a scrierilor e suplinită de monumentele carí se găsesc pe ici, colea, dar mai ales în Dobrogea.

Cercetându-le, vom afla cu prisos și exact ceea ce din nici o carte, din nici o scriere nu putem afla.

Iată, iubii cititorĩ, folosul cunóscerii monumentelor istorice din iubita nóstră țară. Acest folos l-a înțeles eruditul profesor universitar d-l Grigore Tocilescu, care în fie ce an face câte o excursie. Scopul acestor excursii făcute în tovărășia studenților și a persónelor streine doritóre, e vizitarea monumentelor romane gásite și descoperite în România de eminentul archeolog.

Nu e așa, iubii mei cititorĩ, că, dacá se găsesc în România monumente romane, e clar că aũ fost Romani printr'aceste lo-

curi? Nu e așa că, dacă aceste monumente poartă numele glorioșului împărat Traian, rezultă că de el sînt lăcute?

Nu e așa că, dacă aceste monumente sînt înălțate în memoria soldaților cari au cădut în luptele lui Traian cu Daci, rezultă că Traian le-a ridicat după deplina cucerire a Daciei?

Asemeni monumente au vădut excursioniștii români și societatea germană Liedertafel, cari au plecat din Bucuresci Sămbătă 5 Iunie.

Monumentul triumfal de la *Adam-Klissi*, înălțat de marele împărat Traian în cinstea soldaților romani căduți în luptele cu Daci, după cum a probat d-l Tocilescu, ruinele cetății romane *Tropaeum Traiani*, cu stradele ei, cu sala cea mare a consiliului susținută pe mari colone, cu templul ei, cu turnurile de apărare, nu arată mai exact și mai clar, ca ori ce carte, latinitatea netăgăduită a nămului nostru?

De așa sentimente însuflețiți, am vizitat împreună cu societatea germană Liedertafel, cu câte-vă dămne și domnișore, cu reprezentanți ai autorităților civile și militare din Dobrogea, cu profesori de cursul secundar, între 5 și 8 Iunie, ruinele monumentelor romane din Dobrogea. Am vădut cu venerare, ca nisce respectuoși copii, monumentul triumfal de la *Adam-Klissi*, cetatea vecină *Tropaeum Traiani*, cetatea *Asiopolis*.

Le-am vădut cu venerare, căci ele sînt străbunii noștri, nisce străbuni grăind din timpuri atît de îndepărtate, atît de gloriose.

Învățători și preoți, colindați împreună cu sătenii și copiii lor, în lung și în lat iubita noastră țară, visitați-i monumentele istorice și vă veți întorce cu o cunoștință mai temeinică a istoriei naționale, cu o dragoste mai adîncă de țară.

Mateiu M. Fotino.

Profesor.

„Biblioteca lui Rîurénu“

Se apropie împărțirea premiilor și ved prin gazete o sumă de anunțuri ale autorilor cari își fac cunoscute operele lor. Acastă împrejurare mă face să mă gândesc la o cestiune strîns legată cu ea.

Noi cerem tot d'a-una ca toți copiii să învețe carte; legile noastre stabilesc obligativitatea, prevéd pedepse pentru părinții cari nu se conformază.

Negreșit, sînt bune toate acestea, dar după ce copilul a învățat să citească, după ce a trecut patru clase primare, după ce a prins gust de citire, ce-l dai? Cu ce-l interesezi ca să nu uite?

Un număr de copii trec în școlile secundare; un mai mare număr se opresc. Cu ce-și hrănesc mintea aceștia? Cu ce se

recrează și cei din școală pînă când ajung în clasele înalte ca să pōtă citi opere literare mai întinse și mai grele? Indată ce a plecat copilul de la școală, își pune bine cartea și nu o mai ia. Ore atâtea sērbătorī pe an, atāta vacanță nu se întrebuintēzā la citit? De sigur cā da, și dacā e un bine cā se rēspīndescē în tinerime dorința de a citi, este o întrebare de o însemnătate capitală: *ce citesc tinerii?*

Am vēdūt într-o ȃi pe Bulevard nisce negustorī cu coșurī încārcate de broșurī și în jurul lor o sumă de copii carī dau fie-care 5 bani sau 10 bani ca sā-și cumpere cāte-vā. Am tīrguit și eu vre-o trei patru broșurele. Povestirī din viața bandiților, nuvele mai mult sau mai puțin decoltate... de obiceiū, mai mult, poezīi rele fără formă și fără fond, tōte aceste scrise într-o limbă romānēscā lipsitā de gramaticā, īmpestrītatā cu barbarisme de tot soiul: iatā ce am gāsīt în broșurile pe carī copiii le cumpārā și le citesc cu aviditate.

Și ce o fi la sate?... Ce fel de cārți se vor fi īmpārțīnd acolo?

Trebue de unde-vā pornit un curent spre mai bine; trebue īmpedecate aceste cārți otrāvītore de suflet și stricātore de gust. Dar cum? În primul rīnd: prin īncurajarea publicațiunilor destinate copiilor și scrise de ōmenī serioși cu dragoste de a educā, nu de a cāștigā bani.

Așā este cunoscuta «*Biblioteca a lui Rīurēnu*», cunoscutā, dar cam uitatā azi cānd atātea broșurī veninoase s'au rēspīndīt cu o iuțelā extra-ordinarā.

D-l Ion Rīurēnu, astāđī bātrīn pensionar, care a condus multā vreme un internat de bāeți, a intreprins, de pe la 1865, publicarea unei serii de cārți pentru copii sub titlul general «*Biblioteca de lecturā pentru tinerimea romānā de ambe-sexe.*»

Primitā cu bunā voință īncā de pe atunci de tōtā lumea care se interesā de educațiunea copiilor, ea s'a īmbogāțīt an cu an cu diferite lucrārī. Astāđī sīnt trei seriī cuprīndēnd un numēr de 20 broșurī: seria I cu preț de 60 de bani, seria II cu preț de 80, seria III cu preț de 1,10. Fie-care broșurā cuprīnde una sau mai multe istoriōre, īncepēnd de la micī povestirī pentru copii de 8 ani pīnā la unele mai lungī, pīnā la chestiunī de moralā și de economie, cum sīnt traducerile din operile lui Franklin și conferința lui Laurent despre economie.

Cānd am luat acum în mână cārți din acēstā bibliotecā, mi s'au deșteptat plācute amintirī din viața de școlar. Eram în clasa

III din gimnasiu și traduceam în franțuzesce «Famila creștină» și «Emigranții la Brasilia». Din prima și când ne-a dat profesorul cartea, am simțit curiozitatea să scim ce se cuprinde în ea și în primele césurî libere, cunosceam nevoile emigranților, îi însoșisem în America și ne bucuram de isbândeile lor, apoi plîngeam la chinurile îndurate de familia creștină persecutată de păgânî și ne entusiasmam de tăria convingerîi acelor martiri.

Am răsfoit din nou broșurile și dacă n'am mai avut impresia puternică de când eram copil, mi-am întărit buna opinie ce-mi rămăsese în minte despre ele de atunci.

Ici o mamă se devotéză pentru copilul ei. Dincolo o fetiță muncesce să întreție o mamă bolnavă. Un fiu pierdut e regăsit și aduce bucurie în sînul familiei dezolate. O familie, odinioră bogată, suferă cu rezemnare restriștea și Dumneđeu o resplătesce pentru tăria sufletului. Un copil este răpit, trăesce în miserie, în mijlocul unor rău-făcători, dar credința în Dumneđeu îl ajută și-l scapă de acolo.

Peste tot asemenea subiecte; peste tot simplitate, naivitate; peste tot lecțiunea de morală se vede că ocupă primul loc în preocuparea autorului. În acest caracter stă importanța lucrării. Asemenea cărți trebuiesc date copiilor. Mintea lor trebuie ferită și inima lor ocrotită de nenumăratele miserii ce se întălnesc în viață. Lăsați copilul să fie copil; lăsați-l să se bucure de ce este potrivit vârstei sale. Deprindeți-l să se emoționeze la o scenă de bucurie sau de întristare de familie, lăsați-l să plîngă cu copilașul din cartea lui care și-a pierdut mieluşelul său să rîdă cu cel ce a găsit un gîndac frumos.

Așă se forméză inima. Așă putem speră să avem ómenî în inima căroră să încolțescă sentimente frumoșe; cari să facă binele pentru mulțumirea sufletului; cari să simță milă de nenorocit și de asuprit.

Să nu se pară nimăruî că e de puțină importanță citirea din copilărie: pe ea se întemeiază tótă cultura ulterioară.

De aceea cred că e o datorie a tuturor ce se intereséză de tinerime să recomande «Biblioteca» d-lui Rîurénu.

Incheiú, recomandând părinților și educatorilor cărței d-lui Rîurénu. Să fie siguri că, dacă vor isbuti să deprindă pe copii cu asemenea scierî, le vor face un imens serviciu și va fi un pas pentru reforma morală de pe care oștăm în fie-care și.

Gheorghe Adamescu.

Transplantarea arborilor

desea avem trebuință a transplanta arbori din locul unde au crescut într'alt loc unde voim noi. Acastă lucrare se pôte face mult mai ușor, de cât a lua arborele cu tot pămîntul cât se ține de el.

Se cunoșce un mijloc fôrte simplu și ușor, care pôte fi întrebuițat de ori cine. Prin acest mijloc se pot transplanta arbori de la 15—20 ani cu un succes asigurat.

Pentru arborii prea groși, se va face o pregătire de luare cu un an înainte. Se sapă de jur împrejurul arborelui aprópe la un metru sau doi de trunchiú (după grosime) un șanț de un metru sau mai puțin de adînc. Apoi se tae tóte rădăcinile, câte se vor vedea în șanț după scóterea pămîntului afară. Sfîrșindu-se acastă lucrare, se umple la loc șanțul cu pămînt.

Intr'un an se vor forma o mulțime de rădăcióre noi la extremitățile rădăcinilor tăiate.

La transplantare, este de ajuns a desfunda șanțul cu băgare-de-sémă ca să nu se tae rădăcinile noi. Cu ceva ascuțit se curăță pămîntul dintre rădăcini: apoi se transportă arborele la grópa anume pregătită.

Să se aibă grijă, ca pămîntul din jurul gropेi să fie cât se pôte mai mărunt spre a pătrunde printre tóte rădăcinile, atunci când arborele este așeđat definitiv.

Pentru ca vînturile să nu-l misce din loc este necesar a-ı pune proptele de tóte părțile.

Acastă lucrare (transplantarea) s'a párea la început anevoió.ă, în realitate însă este fôrte simplă.

Dacă anul este secetos, arborele va fi udat.

Plantațiunile pentru a reuși bine, trebuie să se facă tóamna.

V. Coles.

Valea-Dragului. Ilfov.

Hrănirea porceilor după înțarcare

upă înțarcare, urmază neapărat ca porceii să fie încă cât-vă timp nutriți cam cu același aliment ce li s'a dat în timpul înțarcatului, și numai mai târziu, alimentațiunea lor să fie schimbată.

Micul cultivator, săténul, care daca cresce porci, îi cresce mai mult pentru trebuințele gospodăriei sale de cât pentru comerț, pe lângă hrana ce le va da, compusă din lături de bucătărie, zer, rămășițe ale mesei, etc, îl va alimenta încă cu trifoiu verde, dovleci, napi ș. a., lăsându-i mare parte din ți, pe locuri virane, pentru a pasce și rîmă. Este bine încă ca, pe lângă acest nutriment, să li se dea dimineța și mai bine séra mălaiu sau mai nemerit puțin porumb sau huruială de porumb.

Pentru marii proprietari, care se ocupă cu crescutul porcilor pentru a-i vinde, fie la vîrsta de îngrășat fie după îngrășat, câștigul lor va atârna în mare parte de împrejurările în care se găsesc. Astfel, ei vor profita mult, daca se află în apropierea fabricelor de făcut zahăr, scrobélă, spirt. Diferitele rămășițe de la aceste fabrici se pot întrebuița la hrana porcilor. Asemenea, instalațiunile de fabricat brânzeturi sau lăptăriile, lasă produse ne trebuincioase, ca zerul buniórá, cari se vor folosi mult la nutrirea porcilor.

În localitățile mai mult sau mai puțin muntóse, acoperite cu păduri, alimentațiunea porcilor cu ghindă și jir, se impune. Se va observă însă ca ei să nu umble drumuri lungi, cari să-i oboséscă și prin urmare să-i facă a nu profita în deajuns, de hrana lor.

Irimia Popescu.
Medic-veterinar.

CĂMĂTĂRII

Metropolitul Nifon, cel de pe vremea lui Négoe Basarab Vodă, predică foarte frumos și cu vorbele sale cumiști și fără frică, a îndreptat multe rele de pe acele vremuri.

Odată la biserică el voi să arate lumii ce mare și rușinos păcat e cămătăria. «Vă rog» țise el, «să-mi răspundeți. Sînt între d-vóstră cei de aici morari?»

— «Sînt» răspuse un morar

— «Sînt cojocari?» «Sînt!»

— Sînt negustori? boiangii? cărăuși, croitori, cis-mari?

Și așa a întreat mai departe, și tot-d'a-una i se răspuse: sînt. «E vr'un calău între voi?» Iar calăul — care eră adus anume de metropolit — răspuse: «Sînt și eî aici. De ce să tăgăduesc?»

— «Bine! Dar sînt cămătari între voi?»

Nică un răspuns. «Eî vedeți, fiilor! Niměnuî nu-î e rușine de munca lui, nicî măcar calăului! Numai cămătar nu spune nimenî că e. Cămătăria e rușinos lucru. Dar vă spun eî, că Satanei n'o să-î fie rușine să înhațe pe cămătari de chică și să-î ducă în fundul Iadului, unde e vecinic foc și scrișnire de dinți!»

LÉC DUHOVNICESC

Un creștin mergēnd la o monastire, a intrat la bolnița unde zăceau un foarte mare număr de bolnavi.

El vedū un bētrân duhovnic, care mângâia pe suferinđi și-l întrebă: sînt ore și doctoriî, cari să vindece păcatele?

— Da, fiule, răspuse bētrânul duhovnic.

— Arată-mi-le, țise creștinul.

Atunei duhovnicul grăi ast-fel :

Ia rădăcina ascultărei, ramura răbdărei, flórea curăţeniei şi rodul faptelor bune; pune-le în vasul smereniei şi piséză-le cu pisălogul rugăciunilor, cerne-le apoi prin sita sănătoşei cugetări, pune-le în vasele nădejdi, amestecă-le cu câte-vă picături de lacrămi. După aceea aprinde focul dragosteî dumnezeiesci, acoperă vasele cu umbrirea milosteniei şi fierbe-le cu lemnele iubirei de osteneală.

Indată ce acéstă alcătuire va ferbe bine, răcoresce-o prin iubirea aprópelui şi bea-o pe patul pocăinţei. Luând acéstă doctorie cu credinţă, tărie neclintită, cu ajutorul înfrânărei şi al postului, fii sigur că ai să te vindecî de tóte bólele păcatului, însănătoşindu-te atât cu sufletul cât şi cu corpul.

Dumitru Marsi.

R.-Sîrat.

Moravurile Basarabenilor

din

Ţinuturile Chişinăului sau Orheiului

Uita moldovenilor, crescuţi în umbra codrilor măreţi, ce acoper ținuturile numite, au păstrat neatinsă o fisionomie, cu care i-a găsit timpul de la 1809—12, când au fost Basarabia alăturată către imperiul rus.

Numai pe lângă drumurile cele mari şi aprópe de tîrguri codrenii au perdut originalitatea, uítând multe din calităţile sale naţionale bune, moravurile sale vechi şi cântecele.

Traiu familiar.

În traiul familiar al codrenilor basarabeni, domnesce o veneraţiune patriarhală şi plecăciune către capul familieî. Cuvîntul *tu* se întrebuinteză numai în vorba cu copiii; cei-l-alţi, ba şi soţiî dic unu altuia, *mata*, *dumněta*, *dumněvóstră*. Bărbatul e stăpân şi domn în casă şi după mîncare, ales la sărbătorî, făcendu şi cruce, femeea mai în tot-d'a-una cea întăiî sărută mîna bărba-

tului. Totă gospodăria e pe grija femeii; în genere moldovencele sînt harnice și mai mult ele procură îndeostularea în casă. Drept că rar sătean n'are vacă, 10—20 oi, o păreche de cai orî de boi, ce-î dă chip a goni nevoea. Bărbatul mai nu se amestecă în gospodăria de lîngă casă; ba chiar rar îl și găsim a casă: el orî la lucru pe deal, orî în cărcimă cu litra de rachiū dinainte, în companie veselă huesce de bîntuirile pontului vieței orî de cei puternici ai lumii: de stârșina, holova, comisaru și de alți «*ariștanți*.»

În adunările satului și în companiile bărbaților prind locurile din frunte și pre ei îi cinstesc înaintea femeilor. Ba și în biserică femeile pretutundine staū în urma bărbaților și numai cîte una rar, care, de toți onorată, stă lîngă altar, înaintea bărbaților; iar în genere s'apropie de altar la împărtășire și la sărutat icōna orî crucea, femeile după bărbați.

Moravurile și ceremoniile păstrate la codreni exprimă un caracter de popor bun, priincios. Rodinile, cumetria, nunta, prohodul, sfeștania casei, sînt urmate de banchet: în tot casul gazda ohēmă oșpeți și-î primesce cu cinste, dar ei din partea sa vin cu pîne și cu sare, cu daruri și cu cuvînt bun de hiritisire orî de compătămire, care le exprimă tot-d'a-una, după obiceiul oriental, în vorbe înfrumusețate.

La nascerea pruncilor.

A treia zi după nascerea pruncului fac *rodini*. Mōșa chiamă femeile vecine la masă în casa părinților celui nou născut. Oșpeții vin cu daruri, aduc: mațări, fasoli, pepeni, perji, mere, pōme etc., și din preună cu acestea aruncă parale, argint orî, aramă, cine și cāt pōte, da mai întăiū după starea și onōrea gazdei. Intrând în casă, unde-î pruncul, hiritisesc pe mumă sa și pe tată sēū, dicēnd:

«Să trăiască pruncu, să ajungă urma părinților (orî starea p...), să-l norocēscă Dumneșeu.»

Rēspundēnd la acēstă orație, părinții dic: «Mulțumesc d-vōstre.»

Apoi daū într-o parte darurile, așadă masa ș'o umple cu bucate: cu sarmale, plăcinte, prăjiturî, cu vin și rachiū, după putere și ospetēză vizitatorii.

La botezul pruncilor.

Peste o săptămână orî și mai mult după rodini, se face cumetria. A fi cumetri poftesc fețele cele mai onorate în sat — din

bărbați și din femei, urmând pravila legei, ca la bărbați să fie bărbați și la femei — femei. Masa cumetriei se face séra într'aceeași zi, când se botéză pruncul. Pe masă pun câte-vă gărafi cu rachiú — de la tot cumătru câte una — și când gazda casei mântue un rînd de pahare, atunci unul din cumetri pornesce rîndul și după dînsul începe alt cumătru și așa pînă la urmă. La urmă se dau cumetrilor colaci — mari, împletiți în șase și în opt vițe, câte o păreche fie-căruia cumătru. Dând colaci gazda dice: «*Poftim, primiți colaci, cumetri!*» Cumătru răspunde parale și dice: «*Poftim, primiți aur și argint și de la Dumnezeú noroc.*» Apoi cu un pahar de vin în mână face conclusie: «Pruncu s'a încreștinat, să fie într'un ceas bun, să trăiască părinții și nănașii.»

A doua zi după cumetrie, se tocmesce ceremonioasa scaldătorea pruncului, la care sînt datore a fi numai cumetrile. După ceremonie, pun masa.

I. Halippa.

„AJUTORUL“

e felul lui desghețat la vorbă, deprins însă să dea ocaua pe spate și buclucaș tot odată, Vasile Chirică, cu vai nevoie își înjghebase o gospodărióră, pe care o ținea mai numai nevastă sa, o femeie harnică de mîncă pămîntul, posomorâtă de par că tot îi ningea și-î ploua și chivernisitóre pe cât se pôte.

Vai de capul ei, sërmana, câte cîndăneli a îndurat din partea bărbatului său și câte nopți ne dormite, privighind la căpătâiul copiilor, toți mărunți ca ulcelele, bolnăvicioși și sfejți!

Vasile Chirică, stînd la cărciumă, și-a făcut părtași pe toți reii și bețivani satului și, fiind și cu deschisuri la vorbă, și-a câștigat și-o parte din lumea de trebă, așa că, la alegerile pentru consiliul comunal, a intrat și el între membri și a fost ales apoi ajutor de primar, acésta numai pentru-că se pricepea s'o aducă cât se pôte de bine din cuvînt. Acum pofalania lui Chirică nu eră próstă și obștia se mîngâla că are, în fruntea comunei, unul din mijlocul ei.

Pe atunci, autoritatea comunală eră îndrituită să controleze

pe învățător și, la examen, să pue întrebări și chiar note. Cum însă în satul acela e o școlă Domnescă, primarul se încumetă să fie față la examenul de acolo, și-și trimese ajutorul la școlă primară. Pe la începutul ajutoriei lui Vasile Chirică, eă eram în clasa II-a. Par'că-l vėd și-acum pe moș Vasile, venind spre școlă cu pălăria cam pe ureche, bălălăind cu fală mâinele în cămașa de bumbac albă ca zaharul, încins cu brâu roșu și lat și scuipând de sus, printre dinți. Pe noi, toți, ne-a prins bucuria, vėdend pe moș Vasile ajutorul, îmbrăcat la fel cu părinții noștri. La aritmetică, pe când se făcea o socotelă de scădere, ajutorul, cu un gest larg, a întrerupt pe școlar și i-a pus următorea întrebare: «Pe o căpiță sînt 12 vrăbii. Un vėnėtor dă cu pușca într'însele, dar nu pălesce nici una. Câte vrăbii aă mai rėmas pe căpiță?» Școlarul rėspunde c'aă rėmas tóte. «Nu-ı adevėrat,» glăsuesce ajutorul scurt și mândru. Școlarul, cam încurecat, tace o lėcă; pe urmă, se ia la vorbă cu moș Vasile și caută să-l încredințeze că, de vreme ce n'a fost chitită nici o vrabie, aă rėmas tóte. Atuncı ajutorul, rıdend, i-a rėspuns c'aă sburat pınă la una, speriindu-se de detunătura puscii. A stıchit-o pe loc școlarul și întorcenduse acasă, istorisı tătănăsėu de întrebarea cu pricina. «Apoi de tătāt la brașóve, să nu-ı cați päreche,» dıse tatăl clătınând nemulțumit din cap; iar, dacă-ı vorba de vr'o dreptate, n'o mai veđi cāt-ėi trăi.»

Implinindu-i-se anii de ajutor, Chirică n'a mai fost reales, dar i-a rėmas porecla de «ajutorul.» Și cum dınsul, încă din tinerețe, nu se prea întrecea cu de-deochiul la muncă, acum chiar—de când cu pãrdalnica de primărie, arde-o focul, cum o blestemă nevastă-sa—nu-ı venea de loc la socotelă să mai pue mânia pe sapă și de aceea s'a mulțumit să rėmăie tot la primărie, însă ca vătășel, făcend și pe feciorul de pe moșie, arendată de un jidan—care, din casap de berbeci a ajuns de are în arendă 2 județe și ceva.—Chirică își cumpėrase un cal mărunt, pıetros și sur și care din deprindere, stătea neclintit dinaintea cărciumei, atăta cāt stătea stăpănu-sėu înăuntru. Nu-ı vorba, trebile și punga gólă il stinghireaă pe Chirică de a da pe la vătăș, de câte-orı îi dădea necuratul blende, dar, cum de căpătă hacul, își udă gătlejul, pınă ce rėmăneă și atuncı il păleă jalea și dorul de casă. De dat banı nevesti-sei, cam mai ba; dar de chelfănit, o chelfăneă el nu arare orı, ca s o învețe minte, chipurile, cum să-și

crească hlimojdia de copii. Apoi sărăcimea satului strașnic îl mai blestemă acum, căci pentru arendașul de jidan eră în stare să spînzure și pe tat-său, dac-ar fi trăit. Numai i-au-deaî: «Măi, ce căine s'a mai făcut ajutorul nostru.» Nu-î chip să-ți smulgi o buruiană din ogorul tēu, că diminēța deschiđi ochii în crucile și rēserucile lui și te mână din urmă cu biciul, ca pe o vită, pîna la curte. Iar gospodarii în rînd cu lumea îl căiau, pentru că ajutoria și beția l-au stricat pîna într'atât și că nevasta sa e numai o umbră de femeie de așă iad de traiu. Bicisnicii copii s'aũ dus către Domnul unul câte unul; dar s'a stins și el în flōrea vîrstei, de 40 ani.

Un singur fecior i-a rēmas în viață și acela-î gălbinicios la față, arțăgos și sērac, lipit pămîntului. S'a însurat mai an și-a luat o traistă gōlă,—și astăđi cine trece prin dreptul casei lor, se înfioră de cuibul acela de sărăcie, cu păreții risipiți de ploii și cu prispele dărămate de porci.

A. Scripcă.

A. HAURIS

O VÎNĂTÔRE

De Baranville tuși cu ușurință ca să-și drégă glasul și își începũ povestea:

— Bunicul meu Ión și frate-sēu Ludovic erau cei mai îndrăsneți vînători ai Lorenei. Când n'aveau ce face, băteau locurile în tôte sensurile, urmăriaũ cerbii, lupii și mistreții pîna prin tufișurile cele mai dese. Intr'o sēră, întorcēndu-se de la vînătore, ei auđiră pe țărani vorbind de un lup, care fură împrejurimile. Unul din ei, pretindea că l-a vęđut. Eră, ȓicea acel cm, o dihanie mare, cu un pēr cenușiũ amestecat cu pete albe. Gura i-eră deschisă, din care atárnă o limbă roșie, și cu nisce dinți lungi, galbeni, ascuțiți, capabili de a sfărămă granitul munșilor.

ȓăranii aveau așă mare frică de el, în cât sēra nu mai îndrăsneau să iasă din casă. Cei doi frați se vorbiră să liniștēscă frica bunilor sătenii, prin prinderea lupului.

A doua ȓi de diminēța, bunicul meu, voi să plece la vînătore.

Gândiți-vă ce furie avu, când află că calul său favorit, devenise prada lupului. De loc, el plecă plin de mânie, întovărășit și de frate-său Ludovic, jurând a se răsbună de acea răpire îndrăsnită. Sosiți în pădure, ei puseră caii lor la pas și-și continuară drumul liniștiți.

De odată, din nisce mărăcinii eși o formă neagră... — Lupul. —

El scose un urlat răgușit și fugi. Ce doi vînători plecară repede pe urmele lupului, excitându-și caii și scoțând țipete.

Ei mergeau, săriau peste gropi, treceau prin mărăcinii și nu lăsaū să le scape lupul din mâini. Nu erau de cât la câți-vă metri de el, când bunicul meu țipă ascuțit și cădū. O ramură întălnită în cale-i îi despicasă capul. Eră mort! Ludovic puse corpul fratelui pe calul său și-și continuară drumul. Cu capul în jos, cu ochii întunecați de lacrimi, mergea încet, în prada unor gânduri negre. Se vedea singur, în mijlocul unei păduri, nopțe, lângă un cadavru cald încă. O tăcere sinistră, întreruptă numai de sgomotul foilor uscate, îl înconjură. Îi fu frică: dacă s'ar întălni cu lupu! La acest gând, fratele mortului simți sângele înghețându-i prin vine.

La cotitura potecei se opri, înspăimântat. În umbră doi ochi strălucitori ca o piatră prețioasă, îl priveau fix. De odată, auđi un urlat înfricoșat. Lupul! Mărimea pericolului însufleți forța și vigórea lui Ludovic. Impinse calul înainte, și dete vînătórea bestiei. Lovit fără încetare de ramurile arborilor, capul mortului devenise hidos. Ochii îi eșiră din orbite, limba atárnă afară din gură, umflată oribil. Din craniū se scurgea o masă alburie. Eră înfiorător!... Și Ludovic, fără să se neliniștescă de cadavru, urmăria lupul. El fugi din pădure. Bestia se refugia într-o vale largă, lupul sări pe o stâncă, scose un strigăt dureros și cădū. Avea o labă ruptă.

Ludovic sări de pe cal, aședă cadavrul lângă un arbore, apucă pe lup de gât, îl duse dinaintea mortului:

«Privesce, Jeane, privesce!»

Măinile sale se strânsară ca un clesce și, îndată, lupul muri înăbușit.

Traducere din franțuzesce.

A. D.

M A C U L

Macul este o plantă oleioasă, ce se cultivă pentru semințele sale din cari se estrage uleiū care se întrebuintează în economia casei. Din cōja macului se extrage o substanță numită *opium*, făcându-se mici tăieturi în cōja capsulei macului, mai nainte de a ajunge la maturitate. Acastă substanță ese afară și se întăresce; după ce s'a întărit bine, se culege și se pune la cutie spre a se conserva și transporta unde trebuința va cere.

Un pogon pōte să producă 6—10 chilogr. opium.

Deosebim 2 varietăți principale de mac: macul cu capsula găurită și alta cu capsula ne găurită; iar după culōrea seminței avem: macul cu semința albă, vînătă închisă și vînătă deschisă.

Macul reușese bine în pămînturile nisipōse sau nisip-argilōse bogate în potasă și în pămînturile vărōse. Pămînturile tari sau care conțin prea multă umezēlă, nu sînt bune pentru cultura macului, cāci este lesne năpădit de burueni.

Pămîntul trebuie să fie bine lucrat, arat de mai multe ori de cu tōmna; primăvara, înainte de semēnat iarăși trebuie bine arat.

Macul reușese bine după plantele prășitoare și în locurile desfundate. La semānat se amestecă semința cu nisip sau făină de oșe, pentru a nu-l da prea des. Cea mai bună semēnare este cu mașina, în rînduri la 35—45 c. m. depărtare între rînduri, semēnându-se 3—6 chilogr. la pogon, iar prin împrăștieri 5—8 chilogr. la pogon.

Acoperitul macului se face cu grapă de fier întōrsă sau cu grapă de mărăcină, însă fōrte ușor. Prima sapă se face după ce a rēsărit bine macul spre a nu fi împiedecat în vegetație, de buruenile sēlbatice. Dacă locul nu e așa avut în burueni sēlbatice, i se mai dă o a 2-a sapă, cānd are o înălțime de 20—30 c. m., cānd se și mușuroesce puțin. Răritul macului se face la sapa I, lăsându-se distanță între fire de la 10—15 c. m. Cu cāt este mai rar cu atāt se desvoltă mai bine capsulele și dau o cantitate mai mare de semințe. Cu recolta macului se începe cānd se usucă trunchiurile și semința se aude sunānd în capsule. Se taie capsulele și se scutură de semințe într'un sēculeț care este purtat de lucrător, atārnat de gāt în partea dinainte, în urmă se lasă capsulele de se usucă bine și se bat din nou spre a se scōte și restul de semința. Acastă recoltă se face cānd se cultivă întinderi mici cu mac, însă cānd avem întinderi mai mari atuncī se taie macul cu cōde mai lungi și se face snopi legați, se așeză în piciorō spre a se usca bine capsulele, în urmă se treeră cu mașina. La cāratul macului se va

aședă o mușama sau cergă pe care spre a nu se face risipă cu semințele ce cad din capsule când se încarcă. Snopii se așază în care, în tot-d'a-una cu capsulele înăuntru și cotoarele afară. Însă trebuie observat ca recolta și căratul să se facă în tot-d'a-una după ce s'a luat roua și timpul să fie frumos, căci dacă capsulele macului sint jilave (puțin umede,) atunci semințele se muceșesc în magasie. Cantitatea de semințe ce produce un pogon se pôte urca de la 6—10 hectolitri care coprinde pînă la 52¹/₂ uleiū. Trunchiul macului se pôte întrebuiņa ca material de foc.

Grigore Predescu.

Practica valoréză mai mult de cât teoria

Sciut lucru că nimeni nu se pôte opune legilor naturei; cel cari ar îndrăsni-o trebuie să sufere consecințele. Pare că noi Români am încercat, am făcut experiența acésta, pôte fără să vrem, însă am făcut-o și consecințele le suferim. Multă vreme cărmuitorii țării s'aū îngrijit a da copiilor noștri numai educație intelectuală, neglijind și nepunënd nici un preț pe educațiunea fizică. Consecințele sint evidente. Generațiunea actuală diferă mult de cea din trecut, e mai pipernicită, mai debilă, cu un cuvînt e cu mai puțină vlagă ca cea dinainte. E natural lucru, pentru ca un om să scie ceva, trebuie nu numai să învețe, dar să facă practică pentru a deprinde acel lucru. Nu veți tăgădui că un scriitor, pentru a putea să scrie bine și să concépa, trebuie să facă practică, căci ori cât ai învăț în școlă, nu poți fi bun scriitor. S'aū vedut și sint scriitori cu patru clase primare, însă cari sint buni lucrători, cari pot scrie și concepe mai bine ca un bacalaureat, și acésta numai prin practică.

Să mergem mai departe: un ferar, tîmplar, cismar, croitor, etc., nu va fi un meșter bun, pînă ce nu va fi făcut o practică de câți-vă ani în atelier; căci numai cu ce înveți în școlă, nu poți profesa ceea ce ai învățat.

Câți ferari, tîmplari, cismari, croitori, etc., sint buni meșteșugari, măcar că n'aū făcut o școlă specială, ba chiar pôte să întrecă pe cei cu școlă, și acésta datorită practicei

ce au făcut. Tot ast-fel doctorii, inginerii, magistrații, etc., pentru a corespunde misiunii lor, trebuie să aibă practică.

Avem școli de meserii, școli profesionale, însă fără a fi înzestrate cu ateliere, unde pentru absolvenții și absolventele școlii să fie obligator a face practica lucrului ce au învățat, cel puțin doi ani, și numai atunci să se libereze diploma, cu care în adevăr să se potă hrăni, iar nu numai să se uite la dânsa, în care caz, cel cu ast-fel de diplomă, nefiind stăpân pe metesugul învățat, începe să umble solici-tând slujbe.

Ce rost mai au școlile profesionale, dacă absolventele nu pot practica ceea ce au învățat? Acesta numai din cauză că nu fac practică în atelier. Atelierul este sufletul școlii de meserii. Școlile profesionale, pînă nu vor avea ateliere, n'au să dea rezultate bune. De cât a avé școli de meseri fără ateliere, mai bine ateliere fără școli.

Să ne uităm la meseriașii streini. Au ei vr'o școlă? Cred că cei mai mulți numai cu practica sînt meșteșugari. Póte veți díce că aceștia sînt nisce cîrpaci și noué nu ne tre-bue ast-fel de meseriași. Dacă acești sînt cîrpaci, apoi cei cari ies din școli și nu se pricep nici cât acei cîrpaci, pe aceia cum să-i taxăm? Eu socotesc că e o idee greșită a crede că practica nu valoréază mai mult de cât teoria.

Să fim ómení practici, să imităm pe streini, să nu ne facem ilusii mari c'avem și că înființăm școli profesionale. Invățămîntul profesional n'are să dea nici odată rezultate bune, pînă când școlile profesionale, cari sînt și cari să în-ființéază, nu vor fi înzestrate cu ateliere în regulă și cu ma-estri speciali, bine plătíți. Atare ateliere nu vor costá de cât fórté puțin. Existența atelierelor pe lîngá școlile profesionale va fi în tot-d'a-una asigurată mai ales că lucrătorii și lucrátórele, căutând a se perfecționa, vor lucrá aprópe gratuit.

Să imităm pe alte țări unde și capetele încoronate își trimit copiii să lucreze în ateliere, de vroim ca némul ro-mânesc să trăiască liber și independent, de vroim ca țara să ne fie țară stimată și de prietenii și de dușmanii noștri.

N. Bibiri.

Institutor, Bacău

MĚRUL PĂDUREȚ

Un roiū de albine se aședase în scorbura unui mēr pădureț, și o umplū cu miere. Copacul începū să se credă și ajunse de nu mai băga în sēmă pe nici unul din copaciī vecinī.

Intr'o bună diminēță, un măcieș, pe care nu-l ținea gura parale, îi strigă:

— *De gēba te fălescī, mērule, cu miere străinā! Cređi tu ore că pōmele îți vor fi mai puțin acre și amare? Dacă îți dă mâna, împărtășesce-le din dulcēta mierei din scorbura! Numai ast-fel omul te va prețui!*

Mērul, la adūl āstor vorbe, nu mai îndrāsni să se mândrēscă; căci își simțise micimea purtării sale.

După Lessing.

Serbări de 10 Maiū

10 Maiū în Târgoviște

Duminică 9 Maiū, la orele 3 p. m., s'a dat în amfiteatrul gimnasiului o serbare literară-musicală constând din:

a) Diferite piese corale executate de corul gimnasiului sub conducerea d-lui Maestru de musica vocală, și

b) O producțiune teatrală ad-hoc, represinându-se de elevi revista istorică națională «10 Maiū» aranjată anume de d-l Th. Avr. Aguletti, directorul gimnasiului.

În ziua de 10 Maiū, la orele 9 $\frac{1}{2}$ diminēța, toți elevii, în costume naționale, s'aū întrunit la gimnasiū de unde aū pornit în ordine și sub conducerea d-lui maestru de gimnastică, la biserica Curtea Domnēscă spre a asista la Te-Deum. Aū fost de față și toți d-nii Profesori.

Corul gimnasiului, sub conducerea d-lui maestru de musica vocală, a cântat în biserică răspunsurile respective și imnul național.

După Te-Deum, în aceeași ordine, elevii aū participat la defilare, înaintea autorităților în drept.

La orele 3 după amăzi, elevii s'aū întrunit la gimnasiū, de unde, în ordine sub conducerea d-lui maestru de gimnastică, aū pornit la Câmpul Ciocârlan, unde s'a găsit față și toți d-nii profesori, spre a și petrece cu diferite jocuri gimnastice.

O ESCURSIUNE INTERESANTA

 În ziua de 28 Aprilie, învățătorii din jud. Argeș, având în fruntea lor pe revisorul școlar V. Stoicănescu, au pornit spre istoricul oraș «Curtea de Argeș». În gara C. Argeș au fost primiți de autoritățile locale în frunte cu d-l Tonegaru, președintele comisiei interimare și cu d-l Teodor Damian sub-prefect respectiv.

După ce d-l Tonegaru, a ținut un discurs de primire, au plecat cu toții în oraș, au vizitat biserica lui Radu Negru. De acolo au plecat, suind pe un deal și au ajuns la ruinele bisericii «Semnicăra» unde d-na Tonegaru a ținut un mic discurs spunând tot odată și legenda acelei biserici.

De acolo scoborând, s'au îndreptat spre biserica lui Manole, trecând prin fața bisericii sf. Gheorghe în care se află moștele sf. Filofteia. Ajungând la poarta mănăstirii, au fost primiți de elevii Seminarului în frunte cu directorul Pr. Gh. C. Drăgănescu, care a ținut un mic discurs, la care a răspuns d-l Revisor V. Stoicănescu.

Ajunși în fața frumoasei mănăstiri au fost primiți de Arhimandritul Gherasim Ionescu, care, după un mic discurs în frumoasa mănăstire. (1)

Intrând și elevii seminarului, au început să cânte «Ingerul a strigat...» și altele.

Eșind din mănăstire și mergând la poartă, d-l V. Stoicănescu a ținut un discurs; apoi d-nii T. I. Diaconescu, învățator, C. Dobrescu Argeș și Emanoil Antonescu profesor la facultatea din București. De acolo au plecat la gară unde au ținut discurs d-nii V. Stoicănescu revisor, Ilie Iliescu directorul școlii de băieți No. 3, Andrei Marinescu învățator și Il. C. Popescu învățator.

Ilie C. Popescu.
Înv. Vulpesci, Argeș.

Apucătura saŭ înțepenela

(Răcătă puternică.)

Semnele bólei.

Când omul stă cu cămașa udă saŭ dórme pe pământ umed, saŭ stă ud la picioare saŭ stă între uși și ferestre deschise, capătă astă bóla, înțepenesce, se învinețesce, suflă greu și arde.

Doctoriile ce trebuiesc.

Se vindecă încălđindu-l repede înăuntru cu ceaiu și pe afară cu frecături încălđitoare, curățenie și chinină.

(1) Veđi descrierea acestei biserici în «Albina» anul I, No. 1.

Cum să se întrebuințeze doctoriile.

Dă-î curățenie la stomac; dă-î ceaiu fierbinte; ține-l la căldură; pune-î cărămiți calde la tălpi și la șale; frecă-l cu spirt sau oțet pînă îl vei înăduși și se va roși pielea totă; dă-î chinină, dacă a ieșit afară; pune-î la cap cîrpă cu apă rece, dacă îl dore capul. Dacă peste un ceas nu ese afară, mai dă-î curățenie.

Th. Zaharescu.

ADRESE CĂTRE REDACȚIE

Din câte reviste am cetit, v'o mărturisese pe conștiință, că n'am cunoscut o a II-a mai de valoare ca «Albina».

N. Ghinescu.
Înv. jud. Muscel.

Frumoșe's povestele și învățăturile ce dați prin revista d-v. Albina.
Gh. C. Ionescu.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI

D-l *Const. Ciobanu*, învăț. Jupănesci. — Abonam. d-văstră pe anul II achitat cu chitanța No. 13844.

D-l *Ștefan Grecianu*, Sulina. — Idem 13.956.

D-l *Ion S. Neagoe*, com. Ciulnița. Muscel. — Abonamentul d-văstră achitat anul I cu chitanța No. 1.135 și anul II cu chitanța No. 11.619.

D-l *M. Pienescu*, Sasca. — Am dat numai anul I un abonament gratuit; pentru anul II urmăm aceeași regulă, dar numai dacă ni se procură alți abonați noi, și ni se trimite integral banii.

D-l *G. N. Oprescu*, Notar, Bréza de sus, Prahova. — Abon. d-văstră pe anul II achitat cu chitanța 15.053.

Premii pentru deslegarea întrebărilor din No. 23

Dintre persoanele cari a răspuns exact la o întrebare, premiul a fost câștigat de: *G. Hrisovescu*, Muscel, Tecuci;

La 2 întrebări: *Maria Apostol*, Lălești, Tutova;

La 3 întrebări: *Lisică At. Ionescu*, Loco;

La 4 întrebări: *C. C. Langa*, Focșani;

La 5 întrebări: *I. Bibiri*, Loco;

La 6 întrebări: *D-ra Elena Danielescu*, Loco;

La 7 întrebări: *Ecaterina Marinescu*, Tândărei, Ialomița.

D-lor sînt rugați a ne trimite lista cărților ce dorește a avé din «Biblioteca pentru toti» (conform înscințării din No. 23) precum și adresa unde să le expediem.

AVIS IMPORTANT

La administrația revistei noastre se găsește spre vânzare din lucrările d-lui C. Rădulescu Motru:

1. Valoarea Silogismului cu lei 1,—
2. Problemele Psihologiei » » 1,50
3. Rolul social al filosofiei. » » 0,50

Din lucrările d-lui G. Coșbuc:

- Răsboiul nostru pentru neatarnare pe înțelesul tuturor, lei 0,95
 Povestea unei corone » 0,80

Asemenea se găsește:

- Colecția revistei pe anul I cu lei 5,—
 Idem legată într'un volum » » 6,50
 Idem în 2 volume » » 7,—
 Idem I-a jumătate anul II » » 3,—
 Idem legată » » 4,—

Orî-cine ne trimite costul cărților notate mai sus le primesce franco la domiciliu. Cum nu mai avem de cât un număr res-trîns de exemplare, rugăm a ni se face cererile cât de curând.

Colecții pe hârtie velină din anul I cu lei 10.

Apărătorul Sănătății cu lei 3, un an complet. A se adresa d-lui dr. Manolescu, str. Teilor, 32.

Cu începere de la 1 Ianuarie 1900

Va apare la 1 și 15 a fie-cărei luni:

NOUA REVISTĂ ROMÂNĂ

Cu colaborațiunea celor mai însemnați scriitori români.

Director gerant: C. Rădulescu-Motru, București.

Capitalul editurii: 50.000 Lei

Abonamentul pe un an	Lei 24
pe 6 luni	» 12
» pe 3 luni	» 6
Un număr	» 1

Noua Revistă Română va publică articole privitoare la toate cestiunile de interes actual pentru publicul român.

Fie-care număr din *Noua Revistă Română* va cuprinde:

Un articol politic, relativ la una din problemele care va preocupa activitatea parlamentului. Prin obiectivitatea și cumpătarea ce se vor pădi în redactarea acestui articol, revista va încercă să îndepărteze atențiunea publicului de la disputele personale și pătîmașe, cari din nefericire ocupă astăzi primul plan al luptelor noastre politice, pentru a deschide drum, în locul acestora, discuțiilor de principii, singurele, din cari pöte să rezulte o direcțiune sănătösă în organizarea statului.

Un articol literar. Cercetări istorice și filologice. Studii și creațiuni literare.

Un articol științifice popular, care să sprijine începuturile industriale și în genere încercările unei exploatări raționale a avuțiilor Țării.

Cronica literară. Cronica teatrală. Noulăși științifice. Cronica politică financiară. Bibliografie.